SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

No. 89. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, MAY 13, 1989 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 13-го ТРАВНЯ 1989 Ч. 89. РІК XCVI.

„Допоки сонце сяє угорі, Вона живе — многостраждальна мати"

Парафія св. Юра готується до фестивалю

Ню Йорк (РСГ). — І знову нюйоркська громада готується до свого 13-го фестивалю церкви св. Юра в днях 19-го, 20-го і 21-го травня ц.р.

На протязі триденного фестивалю, 7-ма вулиця між Другою і Третьою авеню є місцем показу українського мистецтва, танців, виступів хорів, пописів дітвори школи св. Юра й академії.

Майже всі місцеві організації стараються мати на фестивалі свій кіоск, в якому продають печиво, українські смаколики, включно з тортами й кавою, а агенція Ковбаснюка у своєму кіоску заохочує і пояснює про найвигідніші тури в Европу й інші краї.

Під час минулорічного фестивалю продано 45,000 вареників і було б можна продати ще більше, але нашим парафіянкам забракло часу й сили приготовити більшу кількість вареників і голубців.

Парафія св. Юра завдячує успіх своїх фестивалів охочим до праці парафіянам та місцевим підприємцям, які фінансово й своїми виробами допомагають парафіяльним потребам. Тут варто згадати таких постійних жертводавців: Українська Федеральна Кредитова Кооператива „Самопоміч", Ковбаснюк агенція — власники Віра Ковбаснюк-Шумейко й Антін Шумейко, м'ясарня Марії і Юліяна Бачинських, м'ясарня Ярослава Куровицького, бюро нерухомостей „Джеміні" — власник д-р Василь Вереш, книгарня „Сурма" — власник Мирон Сурмач, мол., і Український Спортовий Клюб.

Прибуток з фестивалів йде на потреби школи й академії св. Юра.

Цього року, за старанням о. Патрикія Пащака, німецька летунська лінія „Люфтганза" буде показувати своїм пасажирам на екранах своїх літаків фрагменти з минулорічного фестивалю, заохочуючи відвідувачів Ню Йорку взяти участь в українському фестивалі св. Юра.

Олег Орач

Руки матері

О руки ті!

Вони вночі не сплять,
Оберігаючи рожевий сон
дитяти.
З віків у вічність
пролетіта земля,
Нас на руках тримаючи,
як мати.
З чужих країн вертаючи
домів,
Після далеких мандрів
і розлуки,
Цілуймо руки наших
матерів,
Натруджені, сумні, ласкаві
руки.
Ці руки пестили, варили
і пекли,
І сорочки нам шили
й вишивали,
І підкидали в небо нас
малих,
Щоб і в житті так високо
літали,
Мов ластів'ят лаштуючи
в політ.
В любистковому літеплі
купали,
І прикипали руки до воріт,
Коли між люди вперше
випускали.
Ніщо не вічне —
вічні матері...
Уже й тоді, як нікому
стрічати...
Допоки сонце сяє угорі,
Вона живе —
многостраждальна мати.

ЗСА ВИСЛАЛИ 2,000 ВОЯКІВ ДО ПАНАМИ

Вашінгтон. — В четвер, 11-го травня ц.р., амбасадор ЗСА Артур Дейвис розпорядився, щоб родини всіх американських дипломатів у Панамі переїхали в зону Панамського каналу, яку контролюють війська ЗСА, бо в середу прихильники генерала Мануеля Норієги побили обох кандидатів опозиції — Ґієрмо Ендару і Ґієрмо Форда. В той самий день прихильники Норієги напали на демонстрантів-опозиціонерів. Багато людей поранено і два вбитих.

Наступного дня після цих кровопролитних подій, президент ЗСА Джордж Буш скликав засідання в Білому Домі для обговорення заходів, які можна було б застосувати проти військової хунти генерала Норієги і вирішив вислати додаткових 2,000 вояків до Панами, де вже стаціонує 10,300 американських вояків. Дж. Буш застеріг, що не виключає інших, більш гострих заходів для усунення диктатора Норієги.

Деякі країни заявили протест у зв'язку з узурпацією влади в Панамі генералом Норієгою. З офіційним засудженням дій Норієги, крім ЗСА виступили Еспанія, Аргентина і Перу.

Панамський уряд звинуватив міжнародних наглядачів у „втручанні до внутрішніх справ Панами". Опозиціонерів звинувачують у підтасовці виборних карток і фальсифікації результатів виборів.

Свідки розповідають, що вояки спокійно стежили, як службовці з охоронних урядових частин били Ендару і Форда металевими палками. Обидва вони були перевезені до лікарні та як тільки Ендара вийшов з лікарні, його знову побили.

Оскільки міжнародні наглядачі свідчать, що Ендара здобув на виборах повну перемогу то є всі підстави визнати його законним президентом країни.

В Ню Йорку вперше виступить композитор-піяніст Л.Мельник

Ню Йорк. — Тут в Українському Інституті Америки в суботу, 20-го травня ц.р., відбудеться о год. 7:30 вечором перший на терені ЗСА виступ молодого українського композитора з Канади Любомира Мельника.

Л. Мельник народжений 1948 року в Німеччині, молодечі роки перебув у Вінніпеґу, музичні студії закінчив у музичній консерваторії в Торонто, а ступінь маґістра філософії здобув в Кінгстоні, Онт. Він перебував декілька разів довший час в Европі і там здобув признання музичних критиків за свої композиції, яких досі він вже написав біля сотки. Вони висловлюються про музику Л. Мельника не тільки прихильно, але з подивом, що вона сучасна і нова, але має „моменти магічної краси".

У деяких творах Л. Мельника виявляється українській патріотизм, наприклад, „Посланіє" чи „Портрет Петлюри в день його вбивства". Твори Л. Мельника були виконувані в радіо Сі-Бі-Сі, а також в радіо Швеції, Норвегії, Данії і Бельгії.

Він виробив стиль „постійної безперервної музики", як пишуть критики, до якої також вживає інші елементи зовсім не традиційні у музиці. Усі фортепіянові твори виконує композитор сам. Невдовзі має появитися в Швеції, як сам композитор інформує, друком перша збірка його музичних творів.

Концерт в УІА, на якому Л. Мельник буде грати тільки свої твори, повинен викликати зацікавлення української публіки. Квитки в ціні 15 дол. і 8 дол. для студентів і емеритів можна замовляти в УІА 2 Схід, 79-та вул. або телефонічно (212) 288-8660.

А. Гельбіґ виступить в Карнеґі Голл

Ню Йорк. — В неділю, 21-го травня ц.р. о год. 1:30 по полудні відбудеться концерт „Молодих мистців", який влаштовує Асоціяція вчителів музики Ню Йорку у відновленій Карнеґі Голл.

В ньому візьме участь визначна учениця УМІ кляси Таїси Богданської, Адріяна Гельбіґ. П'ятичленне жюрі вибрало з репертуару Адріяни, в якому була теж куранта е-моль Косенка, Райнгольда Емпромптю ціс-моль.

Адріяна, яка отримала оцінку „визначно" в УМІ, маючи заледве 9 років, не тільки приготовляється до диплому УМІ, вона теж танцює в школі Роми Прийми-Богачевської, є курінним писарем в Пласті і цього року з відзначенням закінчує 8-му клясу української католицької школи св. Івана Хрестителя в Нюарку, в якій акомпанює для шкільного хору.

А. Гельбіґ

О. Могильний попросив політичного притулку у ЗСА

Баффало, ЗСА. — У вівторок, 9-го травня, 20-річний совєтський гокеїст Олександер Могильний, який відмовився повернутися до СССР після чемпіонату світу у Стокгольмі і минулої п'ятинці прилетів у З'єднані Стейти Америки, попросив політичного притулку у ЗСА. Джеррі Міген, менаджер гекойової дружини „Сейберс" з Баффало, який підписав контракт з О. Могильним, повідомив, що з гокеїстом протягом півтора години розмовляли співробітники Служби іміграції і натуралізації З'єднаних Стейтів.

Остаточне рішення про клопотання Могильного прийме директор місцевого відділу цієї організації Бенедикт Ферро. Покищо гокеїстові видали тимчасовий 60-денний дозвіл на проживання у ЗСА і дозвіл на працю. Дж. Міген, який грав у Національній гокейовій лізі, а потім був правником і займався якраз іміграційними справами, був призначений менаджером „Сейберс" три роки тому. Він висловив впевненість, що власті нададуть гокеїстові статус втікача: в Совєтському Союзі повідомляють, що проти Могильного, молодшого лейтенанта совєтської армії, буде порушена справа про дезертирство, тому йому буде легко доказати, що на випадок повернення на батьківщину, йому загрожують переслідування.

Могильний заявив журналістам через перекладача, що рішення просити притулку він прийняв без великих надумувань, але погодився, що тепер він зможе побачити своїх рідних в кращому випадку через багато років. „Я обдумав цю сторону справи, — сказав гокеїст. — Але треба жити і треба думати про майбутнє".

Національна гокейова ліга повинна затвердити контракт, який Могильний підписав з „Сейберс". Президент ліги покищо не прийняв ніякого рішення у цій справі.

СССР добивається більшої допомоги від Заходу

Вашінгтон. — Газета „Ню Йорк Таймс" повідомила, що 9-го травня в Комісії у справах збросння Палати Репрезентантів виступили совєтські представники, серед яких один з керівників космічної програми Р. Сагдєєв, заступник директора Інституту ЗСА й Канади Андрей Кокошин і ще два працівники цього інституту. Під час обговорення історії холодної війни, обмеження озброєнь та інших проблем совєтські гості закликали Вашінгтон більш конструктивно відгукуватись на потреби Москвя бо, мовляв, при кволій допомозі Заходу може підняти голову опозиція.

Сагдєєв пригадав, що в 1944 році совєти отримали велику допомогу завдяки другому фронтові й тепер знову дуже потребують, щоб ЗСА відкрили другий фронт.

На думку Сагдєєва значення Стратегічної оборонної ініціятиви обидві сторони досі перебільшували, але тепер це питання більше не турбує Москву.

А. Кокошин поскаржився, що совєтські люди мало розуміються на тонкощах зовнішньої політики, а щоб рухатися вперед, дуже потрібна підтримка саме тієї частини населення. Багато представників совєтської армії скаржаться, що американські військові сили не зменшуються, а Совєтський Союз робить односторонні поступки в цьому пляні.

Отже, як передбачав минулого тижня сенатор Джеймс Екзон, совєтські представники справді використали трибуну Палати Репрезентантів для своєї пропаґанди.

Кореспонденти заявляють, що дискусія в Палаті Репрезентантів була досить мирною навіть тоді, коли коментувалася заява Діка Чейна про те, що перебудова не матиме успіху.

Що стосується міністра закордонних справ СССР Едуарда Шеварднадзе, то він минулого тижня назвав твердження Чейна „несерйозним і некомпетентним".

І в СССР видають дарові обіди

Джерзі Сити, Н.Дж. — В щоденнику „Ню Йорк Таймс" появився репортаж кореспондентки Естер Файн з 6-го травня ц.р., в якому авторка описує свої відвідини в даровій харчівні для бідних, що тепер відкрита у одній із чайних Ленінграду.

Це є перша офіційна кухня для бідних, яких досі не признавали урядові чинники. Її після довгих старань Товариства „Милосердя" дозволено провадити, але лише для старців, які мають дуже малу пенсію, а не для кожного, що до харчівні зайде, так як це є в ЗСА. Перші відвідувачі харчівні були надзвичайно здивовані, що існують особи, які хочуть приготовляти їду для старших та бідних пенсіонерів, що заробляють місячно менше як 60 рублів. Ті, однак, що підготовляють їжу і помагають її видавати — це все добровольці з Товариства „Милосердя". Багато з тих, що можуть користуватися кухнею для бідних соромляться того, зокрема у відношенні до сусідів.

Але це не зміняє того, що офіційні чинники вперше признають існуючу проблему в СССР на тому відтинку, а преса зі сумом признає, що в країні є 58 мільйонів старших віком горожан, з яких більше як третина живе на пенсії 58 рублів місячно і це не вистачає на найскромніший прожиток. Тому ця перша харчівня для бідних таки знайшла признання урядових чинників, хоча населення все ще ставиться до такого розв'язання проблеми скептично.

В АМЕРИЦІ

Д-Р РИЧАРД ҐРІН, КАНЦЛЕР нюйоркської міської освітньої системи, помер несподівано в середу, 10-го травня ц.р., після атаки астми, залишаючи знову вільною тільки після 14 місяців позицію відповідального шефа найбільшої шкільної системи в ЗСА. Смерть цього 52-літнього відданого педагога і любителя дітвори, першого негра на тому пості, залишило шкільництво цієї метрополії без її головного архітекта, який пробував дати лад освітній системі, пересяклій расовими сварами, великою кількістю учнів, що покидають шкоку не закінчивши навіть середньої освіти, занепадом і руїною шкільних будинків та наркоманством. Ця втрата залишила міських провідників у дилемі підшукати когось на його місце, саме в цю дуже невідповідну пору для такого завдання, бо саме тепер починає розгортатися завзята боротьба між кандидатами на посадника міста, а це напевно буде утруднювати піднайдення відповідного кандидата.

ПЕДАГОГИ ТА ПРАЦІВНИКИ різноманітних шкільних систем в ЗСА вже від кількох років застановляються над причинами чому випускники американських шкіл і освітніх установ є так позаду учнів інших країн. З уваги на те шукають різних способів, щоби цьому запобігти і одним з таких способів є перевірювання дітвори дошкільного віку, чи вони надаються в цю пору до вступу в діточі садочки. Очевидно, що в дуже короткому часі вже виникли суперечки на тему користей і некористей такої перевірки. Прихильники твердять, що це є корисне, бо показує чи дитина вже дійшла до віку початку свого розвою. Натомість опоненти твердять, що надужиття таких перевірок є дискримінуючим.

У ВАШІНҐТОНІ ДЕРЖАВНЕ Бюро персоналу виявило своє невдоволення системою „одностойних платень" для державних урядовців. Діло в тому, що останніми роками Уряд має великі клопоти з піднайденням працівників бо платня бюрової сили затрудненої в Ню Йорку є такою самою, як і тої, що працює в Літтл Рок, Аркенсо, не беручи до уваги коштів прожитку даної округи. З уваги на те запропоновано зміну існуючої системи платень на систему базовану радше на округах місця затруднення. Одначе така зміна мусить бути одобрена Конґресом і тому треба вже починати цю акцію заявила Клодія Кулі, заступниця директора Бюра персоналу, бо в іншому випадку втратимо всіх кращих працівників в користь приватного сектора.

ОСТАННІМИ ДНЯМИ В Конґресі ЗСА знову була сутичка у справі бюджету між Адміністрацією президента Джорджа Буша і Конґресом, але цим разом на тлі додаткового прибуткового податку старших громадян, які вже й так мусять платити додаткові оплати за користування медичним забезпеченням згідно з новими вимогами. Конґресові спеціялісти твердять, що цей додатковий податок створить велику надвишку, а Адміністрація згідно з новими дослідами дальше говорить про дефіцит медично-забезпеченевої програми.

У СВІТІ

НЕЗАЛЕЖНА БУДАПЕШТСЬКА газета „Май Неп" повідомила, що останки колишнього прем'єр-міністра Мадярщини Імре Надя, страченого совєтськими катами в червні 1956 року, будуть спалені і поховані 16-го червня цього року. Церемонія поховання буде транслюватися мадярською телевізією прямо з будапештського цвинтаря. „Май Неп" повідомила також про намір телебачення показати трисерійний документальний фільм про криваві події 1956 року.

НА ПОДВІР'Ї КУТАЇСЬКОГО педагогічного інституту в Грузії 76 осіб почали голодівку солідарности з хворими голодуючими, що перебувають у Тбіліській лікарні. Коло голодуючих студентів постійно перебуває до 3,000 осіб, готових кожної хвилини захистити кутаїських голодуючих. Їхні вимоги такі ж, як і вимоги голодуючих хворих у Тбілісі: допустити до лікування і розслідування обставин погрому 9-го квітня чужинецьких спеціялістів та звільнити політв'язнів. Була вислана телеграма на ім'я Ґорбачова з цими вимогами.

ЯК СТАЛО ВІДОМО, Совєтський Союз продав Лівії 15 стратегічних бомбардувальників „Сухой-24" далекого радіюсу дії, здатного знищувати цілі на території Ізраїля. Ці бомбардувальники були доставлені в Лівію у розібраному виді на совєтських транспортних літаках. Через деякий час СССР частково підтвердив ці повідомлення чужинецьких пресових агентств, оголосивши, що шість літаків Су-24Д доставлені Лівії згідно з договором, підписаним ще три роки тому. Зброя є одним з основних джерел чужинецької валюти для Совєтського Союзу.

КОРОЛЬ ЙОРДАНІЇ Гуссейн прибув у Багдад, де він обговорить з президентом Іраку Саддамом Гуссейном порядок денний призначеної на 23-го травня панарабської зустрічі на вершинах. З цією ж метою у Багдаді і Аммані побував президент Єгипту Госні Мубарак. Король висловив президентові Гуссейнові співчуття у зв'язку зі смертю брата його жінки, міністра оборони Іраку Аддана Гайрули. За офіційною версією Гайрула загинув в летунській катастрофі, однак лондонський тижневик „Обсервер" вважає, що Гуссейн просто знищив небажаного йому родича.

На Союзівці відбулися Загальні збори УСЦАК

Учасники зборів УСЦАК

(Фото: Андрій Олинець)

Союзівка (О.Т.). — Тут в приміщенні бібліотеки оселі відбулися чергові Загальні збори української Спортової Централі Америки і Канади, в яких взяло участь біля 30 управнених делеґатів, що репрезентували активні українські спортові осередки: „Тризуб" Філядельфія, УСВТ „Чорноморська Січ" Нюарк, СК СУМ „Крилаті" Йонкерс, К.У. СУМ — Америки, УСК Ню Йорк, КЛК, УАСТ Рочестер і КПС — Америка. Листовно виправдало свою неприсутність УАСТ „Черник" Дітройт.

Збори відкрив уступаючий голова Роман Куціль, який привітав учасників, подав порядок нарад та зарядив однохвилинну мовчанку в пам'ять тих спортовців і активістів УСЦАК, що відійшли у вічність. Дальше ведення зборами перебрала вибрана Президія в складі: М. Борецький — голова, М. Шміґель — заступник і д-р Р. Слиж — секретар. Згідно з порядком нарад відбулося відчитання протоколу з попередніх зборів і його прийняття, а дальше звітуванням уступаючих референтів та ланкових. Звітували: М. Стебельський, колишній голова Делеґатури-Схід, ланкові — О. Лесюк, відбиванка, д-р Р. Слиж, плавання, Ю. Попель, лещатарство, інж. Р. Ракочий, теніс, Я. Козак, футбол, Ю.Храневич, настільний теніс, І. Чижович, ґолф, Р.Куціль за неприсутнього ланкового шахів), О.Твардовський, пресовий референт, О. Напора, фінансовий секретар, Р.Куціль, голова, та Я.Петрик в імени Контрольної комісії.

Згідно із цими звітами,

(Закінчення на стор. 4)

ДОПОВІДЬ В УМ

Ню Йорк. — Український Музей в суботу, 20-го травня ц.р., продовжуючи цикл доповідей на тлі виставки „Скарби давнього українського мистецтва — релігійне мистецтвом XVI-XVIII століть", влаштовує у приміщеннях музею о год. 5-ій по полудні доповідь, котру прочитає Стефанія Гнатенко на тему: „Львівська малярська школа у XVI-XVII століть". Адреса музею:203 Друга авеню.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

В пошану матері

Цієї неділі всіх матерів Америки пошанується, як щороку, вже 75-ий раз. І зовсім офіційно, бож якраз 75 років тому, 8-го травня Конґрес ЗСА своїм законом визнав другу неділю травня крайовим святом, що його відтоді святкують в кожному стейті цієї країни. У цей весняний, чудовий день діти кожної матері, від молодшої, починаючи, й до найстаршої, складають їй свій привіт і дарунки, а й загально родина приєднається до святкувань. Свято матері й існує для того, щоб дати вислів любови й пошани до матері, як такої, вона бо найголовніша особа кожної дитини, вже від Першої Праматері починаючи. Це ж завдяки її любові, відданості й витривалості міг на землі розвинутися такий великий, міцний і всюдисущий рід людський.

За квітку, найвідповіднішу для матері, Конґрес тоді ж визнав — білу гвоздику, щоб вона символізувала материнські найголовніші прикмети: її ласкавість, її чистоту і її невтомне про нас піклування.

Проте й раніше, ніж 75 років тому, День Матері був відомий у світі і в нас, українців, бо, як вірні християни, ми всі в травні місяці поклонялися Небесній Матері, а при Ній — шанували і матір власну, нашу неньку, якій завдячували наше життя.

У світі материнські святкування розпочалися в сивій давнині, ще в стародавній Греції, де матір обожнювали, бо вона була втіленням богині Реї — Великої матері усіх олімпійських богів. Святкування присвячені Реї відбувалися дуже пишно й урочисто в весняному місяці березні скрізь і по Малій Азії. З приходом християнства — ці святкування й обожнювання скерувалися на Церкву, що стала Церквою-Матір'ю для визнавців християнської віри.

В Україні не було окремого дня для вшанування матері, але завжди в нас матері належало особливе місце. Народні пісні, народні приказки й прислів'я та загально народна традиція „ціни не складе" рідній матері. Мати стоїть на п'едесталі в кожного українця, чому вислів дали українські поети й письменники, а слово „мама" — це правдоподібно перше слово, що його каже дитина, коли починає говорити. „Слово 'Мати' великоє" — святе слово — писав наш геній Шевченко, а народ український твердив, що „у дитини заболить пальчик, а в матері — серце", „Мати тоді сита, як діти не голодні", „Ніде нема краще, як вдома: чужина чужиною, а своя рідна сторона, як рідна матінка".

Тому легко українці в Америці прийняли це американське свято за своє, а оцієї неділі, 14-го травня, помолившись за матір до Божої Матері, прийдуть з подарунком до неї, що все витерпить, все простить і все зрозуміє. Бо нема нічого більш альтруїстичного під небом, як серце матері, яка турбується й ночей не досипляє ради нас, і благословляє нас, що ми їй не заподіяли б.

Щасливі ті, що своїй матері ще принесуть квіти цієї неділі. А для тих, в кого її вже нема, все ж таки лишилася молитва до неї і за неї, а вона і з засвітів дасть нам свої материнське Благословення.

Ярослав Татомир

НАШЕ ЗАВДАННЯ У ЧАС ПЕРЕБУДОВИ

II.

Я відчув, що у мого знайомого довге ідеалізування Заходу замінилося під впливом глибокого розчарування у — ненависть...

Тут варто згадати те, що німецький генерал Кестрінґ сказав у 1945 році американському полковникові, який переслухував його у справі військових відділів, що складалися із совєтських громадян, які боролися по німецькій стороні проти армій Сталіна.

„Ми німці", — сказав Кестрінґ, — через незрозуміння, ненажерливість, некомпетентність й ігноранцію, змарнували найбільшу допомогу, яку будь-хто міг мати у війні з большевизмом. І в умах безчисленних совєтських громадян ми забруднили образ европейської культури і цивілізації... Ви не зрозумієте того, що я говорю вам тепер. У цих двох тижнях ви руйнуєте ці вартості другий раз, і це не тільки у матеріяльному значенні. Ви руйнуєте ці вартості теж у душах усіх тих, хто поклав свої надії у ваше зрозуміння і допомогу"...

Насильна видача совєтських громадян опричникам Сталіна була другим розчаруванням українського народу, цим разом розчаруванням найбільшими демократичними державами світу, розчаруванням, яке не тільки руйнувало віру людей у гуманні принципи демократії, але навіть у здоровий розсудок західнього світу.

Є зрозумілим, що велика частина населення України, яке пережило на протязі не цілого століття жахливий ленінсько-сталінський ґеноцид і опісля два болючі розчарування, реаґує з недовір'ям і обережно на всякі нові обіцянки і можливості.

Яка повинна бути сьогодні наша постава

З огляду на дуже скомплікований ситуацію, яка сьогодні розгортається у Совєтському Союзі та з огляду на те, що сьогодні невідомо ще в якому напрямі реформи Ґорбачова йдуть і чим вони скінчаться, чи Ґорбачов утримається проти номенклятури, проти КҐБ, проти московських „суперпатріотів" і. т. п., українці у діяспорі повинні стриматися від будь-яких „революційних" закликів, дораджувань чи вимог до наших братів і сестер в Україні. Але перш за все і за всяку ціну ми мусимо уникати всього того, що може поділити нас і, що може зв'язати наш час і нашу енерґію у взаємних оскаржуваннях, у взаємокритиці, полеміках і взаємоворожнечі.

Бо перед нами стоїть сьогодні великий, священий обов'язок: віддати весь наш час і всю нашу енерґію на спрямування уваги американської, (канадської, британської, французької, австралійської і. т. п.) преси і телебачення на Україну, на її стремління до волі, на її жахливі голокости під совєтською владою і. т. п.

Створім інформаційну сітку

З цією метою ми повинні вже вкінці (це треба було почати вже бодай тридцять років скоріше), зорганізувати й урухомити у країнах нашого поселення мережі кореспондентів, які постійно інформували б країни нашого поселення про все, що діється в Україні, а теж про минулі голокости нашого народу і. т. п. У кожній країні таку мережу кореспондентів очолювала б централя (на милість Бога — понадпартійна!), а по більших містах чи скупченнях наших людей, окружні провідники кореспондентів. Такий апарат був би в постійному телефонічному зв'язку і діяв би, висилаючи на заклик і за інструкціями централі, коли потрібно, тисячі листів і телеграм до конгресменів і сенаторів, до Президента і високих урядовців, до часописів, журналів і до поодиноких журналістів, до радіостанцій і телевізійних мереж до деяких організацій, визначних духовних осіб і. т. п. Крім цього такий апарат закуповував би в міру потреби цілосторінкові звернення у часописах і журналах, і. т. п....

У будові такої мережі кореспондентів дуже велику ролю могла б відіграти українська студентська молодь, студентські організації, Пласт, школи українознавства і. т. д. Між іншим, дуже активну мережу кореспондентів мають у ЗСА жиди.

Ми не знаємо, що доля несе українському народові на найближчі тижні, місяці і роки. Але ми знаємо, що будова апарату, який кожночасно, постійно інформував би світ про події в Україні, була б бодай частинною охороною проти нових злочинів червоної Москви в Україні.

Юрій Р. Рибак

СКАНДИНАВСЬКА СПАДЩИНА В АМЕРИЦІ

Згідно зі саґою — стародавнім скандинавським прозовим народним епосом — першою европейською дитиною родженою коло 1003 року на північному континенті Америки був хлопчик скандинавського походження ім'ям Сноррі. Це була територія, яку кілька років перед тим відкрив був Лейф Еріксон...

Подібно, як інші скандинавські народи — шведи, норвежці, данці, ісляндці та фінці — походять із різних народів, які заливали Европу на протязі десяток тисяч років людської історії. Історична доля скандинавських іміґрантів в ЗСА не була інша від тих, що говорили своєю мовою, жили у своїх гуртах та працювали у поті чола на хліб насущний. Все ж таки скандинавську іміґрацію англомовні американці вважали в ролі рекрутів для встановлення „американського способу життя". Було ясним, що в загальному їхні мови, релігія та культура знайшли „спорідНення" у походженні автохтонних уже англійських та шотляндсько-ірляндських поселенців. А тому, що вони були білі, англосакси, або посвоячені з англійським походженням та протестанти називано їх теж „Wasp" („White, anglo-saxon, protestant"). Це була група, яка у тому часі мала великий економічно-політичний вплив. Це наставлення не відносилось до фінців, бо їхня мова була відмінна і вони прибували з території царської Росії.

Чим же причинились американці скандинавського походження до будови ЗСА? Багато безіменних працювали на ріллі, у лісах і при обрібці дерева, як теж, як інженери. Можна було їх зустріти, як теслів, електриків, будівничих, меблярів, робітників при автах, віндах, залізниці та літаках. Ось багато шведів відбудовувало Чикаґо після великого вогню у 1871 році. Норвежець Оле Синґстад проєктував у Ню Йорку Голенд Танел, який відкрито у 1927 році для вживання автомобілів. А Лінкольн та Квінс Мидтавн тунелі проєктував данський архітект Нільс Поульсон. Інший данець Вілліям Кнудсен був президентом Дженерел Моторс та мобілізатором воєнної індустрії під час Другої світової війни. Цілий ряд шведських індустріялістів вписано у аннали американського виробництва. Згадаймо тут тільки такі імена, як: Вінсент Бендікс — автомашини — Джордж Істмен — фотокамери... А хто подорожує, обізнаний з міжнародними готелями, що їх зорганізував Конрад Гілтон норвежець з походження... А хто літає, тому відомо, що епохальним пробоєм у розвої летунського транспорту був успіх шведа Шарля Ліндберґа, який вперше одинцем перелетів Антлантійський океан з ЗСА до Европи!

У науковій ділянці скандинавці дали ЗСА кількох лавреатів нагороди Нобеля теж у ділянках біохемії та нуклеарної хемії. Між іншим норвежець Нормен Е. Борляуґ отримав у 1970 році нагороду за вирощення нового роду відпорного на хвороби високопродуктивного зерна. У висліді постала „зелена революція", яка завдяки більшому врожаєві на тій самій управній площі, помогла заспокоїти голод мільйонам людей у цілому світі.

Тут не слід проминути кінової індустрії, яка має велике економічне значення для ЗСА поруч розваги, що дає працюючим удома і світі. Звичайно, що у кіновій індустрії попри технологічні поступи надалі основну відповідальність за успіх приписують артистові. Він же, бо є цією магнетною силою, що притягає глядачів і переконує доцільність у фінансуванні. Тому і скандинавські зірки екрану без сумніву були причинились до престижу американського кінового мистецтва. Були ними шведки Ґрета Ґарбо, Інґрід Берґман, Ґльорія Свансон та норвежець Джеймс Керні, який створив клясичний американський тип „єнкі дудл".

Авже ж скандинавців можна зустріти теж у політичному житті ЗСА. Були ними губернатори багатьох стейтів та члени стейтових чи федеральних законодавчих органів... Заступниками президента ЗСА були Губерт Гамфрі та Волтер Мондейл та обидва, збігом обставин, зі стейту Міннесота та норвезького походження; данського походження сенатор з Тексасу у Ллльойд Бенсел програв був минулого року вибори на цю саму позицію.

Скандинавська іміґрація у ЗСА затримала стереотипний характер загальної іміґрації, що проявляється між ґенераціями, коли діти забувають мову батьків, або почуваються сильнішими у англійській мові і тут осягають вершини успіху. Ось, наприклад, відомий американський поет та біограф президента Лінкольна Карль Сендбирг (1878-1967, це — дитина шведських поселенців.

Серед скандинавців є теж особи, які дорожать своїм етнічним минулим і стараються продовжувати студії спадщини на одному із скандинавських каледжів в Суомі каледжі в Ганкоку, Миш, дає змогу двомовних студій у фінській та англійській мовах.

Простудіювавши, тільки у загальному, дається уже відчути, що серед скандинавців наростає проблема у продовжуванні традиції. У великих сільських районах живуть групи ще вірні збереженню спадщини. Але „міський" елемент хоч є надалі конструктивною силою у розвої економіки і культури країни, то одначе визнає себе радше повністю американцями без зазначення походження. І яка ж шкода, що оці всі набутки культури, що вони вкладають у мозаїку Америки затрачають своє оригінальне етнічне забарвлення.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про один День Матері

В Америці про День Матері забути не можна. Пригадують його вже принаймні місяць наперед усіми засобами реклями, бож треба продати якнайбільше товару, якнайбільше квітів, чи коштовних речей.

Уляна також не забула — адже хто інший, як не вона, мусить придбати подарунки для двох матерів старшого покоління, а і дітям треба дати в останній тиждень перед тим святом більше „кишенькового" гроша, щоб мали за що купити для неї квіти. Ціле щастя, що школи дбають про те і продають скромні глечики із квітами в навечір'я Дня Матері.

У це навечір'я відбуваються вдома дискусії, як поділити день, щоб стало часу на поїздку до двох матерів, відвідини в церкві і підготову шкільних задач. А ще до того Ігор доконче хоче увечері бачити важливий матч бейзболу. Про те, що дома є мама — ніхто і не згадує.

Але Уляна все ж надіється, що в таємниці діти з Ігорем щось підготовляють. І справді — в неділю, коли у неї єдина можливість довше поспати — раннім ранком з'являються біля її ліжка всі, включно з псом, з голосним вітанням:„Happy Mothers Day".

Хто видумав цю традицію, що для мами найбільшим подарунком має бути сніданок у ліжку? Уляна не терпить снідати перед душем і помиттям зубів, але піднос уже в неї на ліжку, а діти зі зацікавленням питають, чи її сніданок смакує. Мала Аня, розуміється, приготовила булку із горіховим маслом — своєю улюбленою їдою, (якої, до речі, Уляна не терпить), а Ромко сам всмажив яєшню, що була тверда немов „підошва". Каву приготовив „сам" Ігор, але і вона не була така, як Уляна звичайно варила. Не зважаючи на це по-геройськи все з'їла, бо автори „несподіванки" пильно приглядалися. Відтак на чергу прийшли подарунки; дещо зів'ялі квіти, що їх діти вже два дні тримали, заховавши перед мамою у шафах під своїм убранням, і „сексовна" нічна сорочинка від Ігоря, хоча він знає, що Уляна вже від довгого часу спить постійно в т. зв. „джаґґінґ.сут" — спортивному костюмі.

Уляна дякувала, а рівночасно думала, що час летить і треба підготовити святковий одяг для дітей і вже поспішати, бо до церкви далеко.

І так у поспіху проходив уже цілий день „її свята". Після Служби Божої поспішали на полуденок, до однієї із матерів, вона бо не любила спізнень, ще до того, як інші діти мали прибути. Полуденок проходив у дещо піднесеному настрої, бо мама була лиха, що мусіла підготовляти їду на стільки осіб, як могла б була обідати з чоловіком у ресторані. Але традиції побажань не можна оминути. Скоро після полуденка всі прощалися, залишаючи маму із горою брудного начиння, бо „мамця має машину, яка за неї помиє".

Дорога до „другої" мами була довга і повільна. На автостраді роїлося від авт, що також їхали наповнені подарунками і квітами. Діти весь час сварилися між собою, а Ігор заявив, що йому після вина „зібралося на сон" і Уляна мусіла рад-не-рад провадити авто.

Мама Ігоря привітала їх, як звичайно, дещо вражена, бо „чому так пізно" і „чому не є голодні, як вона так працювала в кухні для них". Отже, їли насилу, всміхалися і старалися вести приємну розмову. Коли Аня заявила, що „погано почувається" була нагода закінчити гостину і вирушити в поворотну дорогу. Вона не була краща, як попередня, а до того мала Аня, як часто після довгої їзди автом, захворіла на шлунок і прийшлося з'їздити зі шляху та чистити авто.

Мовчки зайшли у свою хату. Ігор кинувся до телевізійного апарату, бо важливий матч уже давно розпочався, Ромчик ствердив, що забув, у школі зшиток із завданням і „мама мусить написати йому оправдання", а Аня з плачем пішла прямо у ліжко. Про свято мами не було і мови.

Вкінці в хаті втишилося, Уляна переодягнулася із святочної сукенки у вигідний спортивний костюм, скинула черевики на високих закаблуках, сіла у глибокому кріслі вітальні і примкнула очі. Хвилину не думала про дітей, чоловіка, який, задивлений у спальні у телевізію, забув про неї і цілий світ.

І це була найкраща хвилина в її день, День Матері...

О-КА

Богдан Кравців

Мати

То син її четвертий рік в неволі —
вона ж зосталася сама, єдина.
Прийшли до неї добрі друзі сина:
— „Матусю, дайте зброю нам, пістолі!"

Принесла їм зо схованки в стодолі —
і хрест кладе рука кістлява, синя:
— „Щаслива вам дорога та й година!" —
І сльози їй закапали поволі.

— „Чого ж? Не плачте!.. Прийде син з в'язниці...
А нам, матусю, ніч пошле удачу!"
Вмовляють вцитькують її словами.

І мовила втираючи зіниці:
— „Ні,ні!.. Облиште!.. Це я тільки плачу,
що син... мій син не піде нині з вами!"

1932

Любов Коленська

МАМО! МАМО!

Парк. Смеркає. Сонце ще тріпочеться безрадно поміж кущами, ще боязко ступає по травах, ще бореться з тінями. Воно нерадо покидає землю. Скрізь пахощі... пахощі квітів, особливо ранніх конвалій, нарцизів, бузку і азалій. Від цього якось ласкаво на душі і легко, якось краще і дуже хочеться жити.

Уже майже немає нікого, мабуть тому, що це неділя увечорі і в кожного на думці захопити відпочинок, заки надійде робочий день.

У парку на лавці Христина і Нестор. Дозвілля вмощується біля них — і від того їхні обличчя вдоволені і безжурні.

Нестор розповідає Христині про дерева, про їхні назви, коли найкраще і де їх садити, як доглядати і які то дива виходять, коли защепити гілку з будь-якого дерева на інше. Христині цікаво. Та й ще любить вона Нестора, любить вона дерева, а від того й цілий світ. Від отих почувань він райдужний, і тому їхні зустрічі гармонійні і сповнені тепла.

— Ось, — вказує Нестор, — це катальпа, бачиш, яка вона розкішна, розлога, ніби зелена альтанка. Але коли вона починає ронити... — і вриває на слові, бо зараз же біля їхньої лавки зупиняється мале хлоп'я. Волосся його все у чорних блискучих кучерях, а очі неймовірно великі і темні-претемні. У руці хлоп'яти в'язка моркви. Хвилину воно стоїть біля них, а тоді, із зацікавленням глянувши на Христину і Нестора, з розгоном біжить по стежці, заглядає під кущі, розгортає їх. Здається, чогось чи когось шукає.

А тоді він знову біля лавки. Вдивляється допитливо в Христинині очі і каже: — Мамо?! — А потім ще раз: — Мамо?!

Нестор — він любить малих дітей — пробує щось малюкові сказати. Розпитує, де його дім, де його мама... Але хлоп'я лиш похитує голівкою, мовляв, він Нестора не розуміє. Тільки раз-у-раз кладе собі малий п'ястучок на груди і вдоволено вигукує: „Том! Том!" А потім, коли Нестор ще раз запитує, де він живе, хлопчик підводить руку і показує ген аж поза лавку, поза дерева, де видніє високий дім. І малий Том справді йде в напрямі цього будинку. Але раптом, ніби в його малій голівонці виростає інша думка, він повертається. Те, що кілька хвилин тому для Христини і Нестора було приємною грою, обертається у дивовижне мариво: що ж їм тепер із цим малюком робити? Де він живе? Хто його батьки?!

Том підходить до Христини, відриває від в'язки моркву і без слова їй подає. Христина дякує, кладе її поруч себе на лавку, але каже малому, що не голодна, що їстиме моркву пізніше. Том здвигає раменами і знову бігає то сюди, то туди і зупиняється коло кринички з водою і біля тюльпанів. Мала його постать у сутінках вже ледве видніє.

І Нестор стурбувався:

— Що тепер, Христино? Адже холодніє. Сутінки згущуються щораз більше, а біля нас дитина, залишена, забута...

Христині стає моторошно:

— А може б ми так пішли геть? Тоді певно малий і собі піде...

— Спробуймо!

Ідуть. Хлопчик від них не відступає; в одній руці у нього в'язка моркви, другою він вимахує і креслить в повітрі якісь знаки. Похід зупиняється...

— Христино, а може б ми пішли в напрямі цього дому, що Том показував?

І вони вертаються попри лавку, що на ній досі так безжурно сиділи, і підходять доріжкою вгору. І вони вже там, біля будинку, що на нього показував Том. Але малий навіть і оком не кине на цей дім, а веде їх кудись далі... Христина і Нестор розгублені. Адже вже зовсім вечоріє. Попри них по шоссе шаленим темпом мчать авта і в темряві їхні світла осліплюють їм очі. Христина неспокійна. Вона йде поблизу малого, турбуючись, а що як йому забагнеться перейти дорогу і він вскочить під авто...

Раптом Нестор сміється вголос:

— Христино, чи з нас не знаменита пара? Ще ходимо не довго, а в нас уже знайшлася дитина і то чи не чотирирічна...

Та Христині не до сміху:

Ти бачиш, що вже вечір. Ти бачиш, що це маля, мабуть, зовсім не знає, де його хата. Чи ти бачиш?..

— Та бачу, бачу... Але скажи мені, чому так гониш, що я віддиху навіть зловити не можу!

— Та ж то не я, то він...

І хоч ситуація доволі складна, вони обоє вибухають сміхом. До них повертає свою голову Том і собі сміється, а ніжки його дріботять ще з більшим темпом.

— І подивися на малого... Таке, що ледве від землі піднеслося, а нічого не боїться. А ми двоє такі спанталичені, ніби це не він, а ми заблукались. Однак скажи мені, Несторе, як це можливо, щоб його мама і досі за ним не шукала?... — І Христина безрадно розводить руками.

Вони зупиняються, а з ним Том. Радяться і вирішують повернутися до парку: може хтось там за малим побивається?

У парку тихо. І ні живої душі. Їх щільно оточують дерева, ніби темний загадково зловісний мур.

— Ну?..

— Ну... — відповідає Несторові тим самим тоном Христина. І обоє, здається торкнені однаковою думкою, повертаються до тієї домівки, на яку вказував їм чорноволосий „ваґабунда". Зупиняються. Коло них Том. Він преспокійно гризе моркву і підстрибує на одній нозі, ніби нічого. Христина щось швидко передумує:

— Несторе, ти тут почекай з малим, а я піду до отого чоловіка, що потойбіч дороги майструє щось коло свого авта. Піду і запитаю, ачей він знає, звідкіля оце наше мале прийшло. А то, чого доброго, нам дійсно доведеться брати його додому до нас.

Христина прудко переходить вулицю і говорить з тим чоловіком, але він не знає, хто є Том, хто його батьки, хоч обіцяє Христині потелефонувати на поліцію. Покищо іншої розв'язки немає. Відходячи, Христина каже, що тепер вони вертаються до парку і там їх можна буде знайти.

Ідуть. Враз Том махає їм на прощання рукою, тією самою, що в ній є в'язка моркви, і зникає в домі, над яким розпростерся високий клен і горять на веранді світла. Ще мить, і Христина з Нестором бачить, як хтось — може старший брат хлопчика — не надто лагідно хапає малого за комір і веде вглиб хати, що на неї показував малий Том.

Христина і Нестор, проте, розгублені вкрай: „А що, як хлопчик мешкає не тут? Що тоді?! Хіба чекати на поліцію".

Раптом перед ними з темряви виринає якась жінка і схвильовано каже:

— Вибачте, ви може бачили малого хлопчика? Я поїхала за орудками і залишила його на свого мужа. Але він, знаєте, які чоловіки?... — задивився на футбол, потягнув з кухля пиво і забув про все. А малий зник. Я вже перебігла дорогу, що веде внизу попри парк...

— Якщо ви живете в цьому домі, що тут, — і Христина вказує на освітлену веранду, — то ваш хлопчик вже в хаті. Ми щойно його привели, а, радше, він привів нас. Ми певно з вами розминулися...

Жінка, здавалось, після великого напруження набирала віддиху:

— О Боже, яке щастя! А то знову пропав би... Тому кілька місяців він у густому натовпі загубився від своєї матері. Якби бачили, як він увесь трусився, який він був переляканий?! Повторював лиш своє ім'я і плакав: Мамо! Мамо! — Тож ми його не могли залишити, таке бо бідолашне було. Зразу зголосили цей випадок на поліцію. Там приютили його, доки по нього хтось не зголосився. По якомусь часі зателефонували до нас, щоб ми забрали Тома, бо ніхто за ним не прийшов. Сказали ще нам, що як ми згідні, то хай покищо він буде з нами, а вони розшукуватимуть далі. А в мене самої аж п'ятеро і достатками не грішимо... Та що поробиш? — так мені його жаль було, що я до себе цього малюка пригорнула. Привикли ми вже до нього, полюбили, як рідного... Тільки нічого говорити він не хоче чи не вміє, хоч бавиться з моїми дітьми. Але мовчить... Та й дуже треба на нього вважати, бо кудись раптом висковзне з хати, наче той в'юн, і бігає по парку вколо, розгортає хащі і кличе: Мамо! Мамо! Мені здається, що воно, біднятко, і досі мами не забуло і шукає її... — Враз замовкла, мов би струна якась обірвалась у її душі.

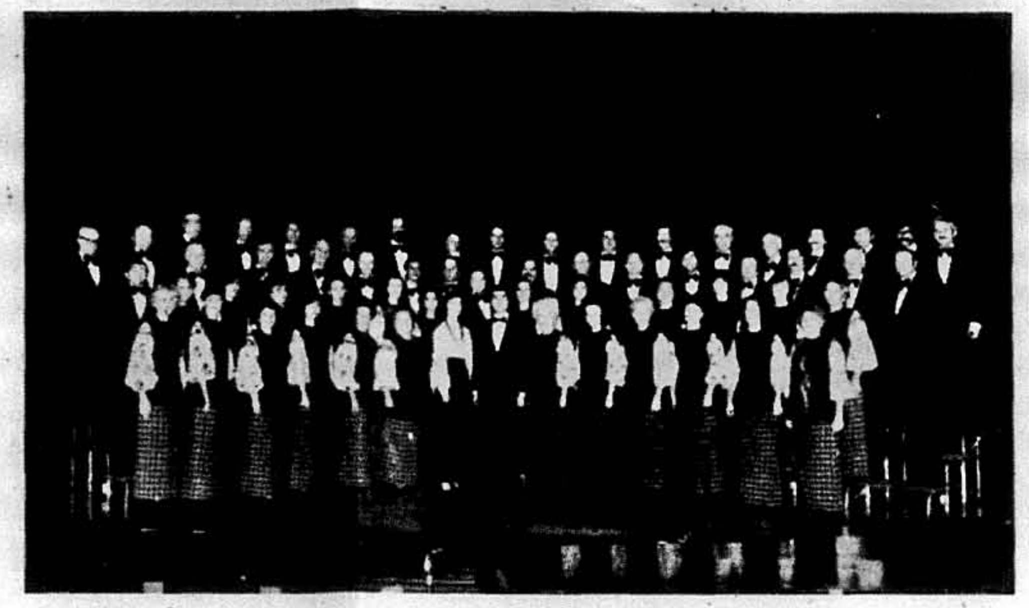
(Закінчення на стор. 3)

Напередодні великого концерту з нагоди двох ювілеїв

У великодньому часі, коли майже перед кожною церквою у всіх менших і більших скупченнях українців діяспори під звуки дзвонів розносяться милозвучними тонами молодечі співи, на обличчях являється тепла усмішка. Гагілка! Вона вже знову залунала навіть там де ще до недавна мусіла мовчати. Ці весняні хороводи та обрядові пісні походять ще з часів передхристиянської доби. Хороводи й танки випроваджувалися тоді „під пісню" одноголосно а багатоголосний спів і інструмент, який підтримував ритмічний хід прийшли пізніше. З приходом християнства постали молитовні пісні, які віддзеркалювали глибоку релігійність нашого народу. Їх плекали та розвивали церковні братства.

Виявом постійного плекання церковної музики були музичні твори діяльного і визначного композитора XVIII сторіччя Дмитра Бортнянського, які до сьогодні належать до найкращих релігійних творів та були окрасою святкових концертів з нагоди святкувань 1000-ліття Хрищення України. На початку XIX століття прийшов замітний зворот до народної творчости а з ним велике зацікавлення народною піснею, яка є віддзеркаленням історії українського народу.

Пісня тісно зв'язана з життям народу зображувала всі події даної епохи та захоплювала багатством настроїв, силою почуття та глибиною думки. Композитор і дириґент Микола Лисенко, якого слушно називають „батьком української музики", комплетував і оформлював народні пісні десятками, беручи їх теж в основу своїх великих творів, які стали музичними перлинами та улюбленими творами слухачів до сьогодні. Розпочату М. Лисенком працю продовжували композитори К. Стеценко, М. Леонтович, О. Нижанківський, Д. Січинський, Г. Топольницький, Ф. Колесса, М. Вербицький, А. Вахнянин і інші.

Хор „Думка"

В тім часі почали творитися добрі хори, а в 1919 році Українська Республіканська Капеля на чолі з дириґентом і композитором Олександром Кошицем принесла славу українському народові своїми надзвичайними успіхами в Европі, Америці, Канаді і Мехіко.

Новий, дещо модерний напрям внесли в хорову музику композитори новішої доби як П. Козицький, М. Верiківський, Л. Ревуцький, М. Колесса та корифей української музики недавно померлий С. Людкевич. На жаль в підсовєтській Україні, де були добрі професійні хори, можна було виконувати лиш деякі з цих творів. Так як в нашій історії та літературі, в творчості давніх композиторів вже хоч частинно заповнюються цензуровані „білі плями" і є надія, що сучасні композитори будуть мати ширше поле до попису.

В 1950-их роках, коли хвиля нової еміґрації вплинула до Америка й Канади при створених вже першою еміґрацією культурних осередках, або зовсім самостійно творилися хори. В тім часі був створений чоловічий хор „Думка". Ще здається зовсім недавно „Думка" відсвяткувала свій 30-річний ювілей, а ось вже перед нею зовсім недалеко величавий концерт в репрезентативній залі Ейвері Фішер Голл (Лінкольн Центр) яким ця дуже активна наша мистецька одиниця буде відзначувати своє 40-річчя враз із 95-річчям одної з наших найстарших та найбільш заслужених установ на поселеннях, якою є Український Народний Союз. Тому кілька тижнів члени хору „Думка" (яких доволі велика частина є теж членами УНСоюзу) на бенкеті з нагоди 95-ліття УНСоюзу, слухаючи змістовної доповіді головного предсідника д-ра Івана Флиса, мала нагоду довідатися про невідрадні обставини наших піонерів, серед яких довелося ставити підвалини для цієї тепер такої великої і сильної організації. Особисті відзначування, як теж відзначування в пресі та часте поміщування фотографій заслужених союзовців, свідчить про те з якою вдячністю ставиться УНСоюз до будівничих своєї організації.

Одною з великих заслуг УНСоюзу є його зрозуміння для праці наших мистецьких одиниць, яким він від найдавніших часів постійно помагав, уможливлюючи їх існування, а в початках поки постали інші організації навіть творив їх, влаштовуючи майже всі імпрези.

Сорокрічний безперервний час існування одної хорової мистецької одиниці говорить вже доволі багато. Творці хору „Думка", про яких вже нераз писалося на сторінках „Свободи", а яких вже багато немає між нами в особах незабутніх Л. Крушельницького (Льоньо), інж. В. Богачевського, д-ра Б. Карпевича, інж. Б. Рака (Дада) та інші може й не уявляли собі, що ця одиниця проіснує такий довгий час. Вона проіснувала перетворюючись згодом у мішаний хор з дириґентами: інж. І. Жуковським, О. Микитюком, д-ром І. Соневицьким, І. Задорожним, О. Берником та зараз Семеном Комірним. Про високий рівень хору можна було прочитати в нашій та чужій пресі. Поєднання мистецьких здобутків „Думки" з товариським життям хористів у тісній співпраці з громадянством було завжди гідне подиву.

Часи й обставини змінилися, а з ними стиль та рівень життя наших еміґрантів, а з цим і обличчя хору „Думка", що наче корабель перепливала приємні й бурхливі хвилі свого життя. Після пожежі УНДому Український Спортовий Клюб „притулив" „Думку" в своєму гостинному домі, даючи їй аж до сьогодні „теплу братню допомогу" на кожному кроці.

Членів хору, які були активними від самого початку залишилося дуже мало. Між ними наш енерґійний голова хору Ігор Раковський, який не дає до сьогодні „Думці" „пропасти". Він був цією рушійною силою, що здобула песимістів і спільно з великим приятелем хору, знаменитим організатором і бандуристом Влодком Луцевим, активними членами Управи та солідним бюром Марійки Гальбіґ повела „Думку" по Европі. Відбулися два дуже успішні турне по великих містах Англії, Німеччини, Австрії і Франції. Не можна не згадати двох Архиєрейських Богослужб у Мюнхені та у велетенській катедрі у Франції (Страсбурґ), яку відспівали „думкарі" спільно з церковним хором з Пассейку під проводом колишньої членки хору „Думка" талановитої дириґентки згаданого церковного хору, Зірки Берези. Кілька досвідчених, добрих співаків цього хору залишилось на постійно членами „Думки".

Важко було б хорові осягнути свої успіхи без талановитого „динамічного" дириґента С. Комірного. Власне з його особою пов'язаний кільканадцятирічний останній етап діяльности хору. Він поєднує новий репертуар з давніми музичними перлинами. Вдала інтерпретація та надзвичайна сила почувань, які він старається передати хоровими творами, в кожного з них в індивідуальному, різному характері. З любов'ю до української пісні, підкріпленої любов'ю до рідного Закарпаття, де він виріс і де розпочав свою кар'єру дириґента враз із сорокріччям хору С. Комірний обходить сорокріччя свого життя. Його бажанням є щоби ювілей „Думки" і УНСоюзу був відзначений найбільш урочистим концертом і докладає всіх зусиль у підготові до нього.

Пригадуючи читачам в загальному традиції нашого хорового мистецтва, думаємо, що програма концерту 17-го вересня у Ейвері Фишер Голл буде дуже цікава і многогранна. Участь в концерті візьмуть крім хору наші передові мистецькі сили, заслужені для нашої громади солісти як Марта Кокольська, Марія Лисогір, Ед Іванко, Рома Прийма-Богачевська та Дарія Ґенза. Всі вони в минулому виступали з хором „Думка" на імпрезах для української громади.

О. Гасцька

Шевченківський концерт у Нюарку

Громада Нюарку і околиці відзначила світлий ювілей Тараса Шевченка великим концертом, що відбувся 12-го березня в залі Народного Дому в Ірвінгтоні. Був це особливий концерт, бо програму запрезентували діти і молодь місцевих шкіл та молодечих організацій, віддаючи поклін великому поетові і громадянинові.

Горді можуть бути українські діти, що їм припала честь звеличати чистим українським словом Тараса Шевченка, а вчителькам і виховникам признання належить за працю і приготування програми. Духовенство всіх трьох місцевих церков і багатолюдна громада втішалися виступом української молоді.

Концерт відкрив привітальним словом Михайло Дзіман, голова Відділу УККА на повіт Ессекс, вітаючи всіх, що заповнили щерть велику залю. Промовець д-р Лев Чировський проаналізував велич поетичної творчости поета, ілюструючи уривками із поем широку скалю Шевченкового слова на тлі його трагічного життя.

Звучали окремі точки програми, гомоніло Шевченкове слово зі сцени у піснях і віршах. Почали малята з музичного дошкілля піснями і музичною вправою, складаючи великі букви у привіт „Поклін тобі, Великий наш Пророче". Навчила маленьких діточок Марта Савицька, директор дошкілля, а графічно оформила мисткиня Маріка Голіната.

На зміну виступили діти садочка школи св. Івана у гарно декорованій сцені, неначе у живім образі українського побуту. Діти деклямували уривки поем, а закінчили піснею „Мово рідна...". Цю точку підготовила вчителька Наталка Кудрик.

Діточі хори виступили двічі. Діти із садочку і учні двох нижчих кляс відспівали дві пісні на слова Шевченка „Садок вишневий" і „Сонце гріє, вітер віє". А великий шкільний хор заспівав п'ять пісень: „На вулиці невесело" і „Тра-ля-ля, на базарі була" (композитор В. Заремба), дві пісні, скомпоновані М. Лисенком: „Ой маю я оченята" і „Ой стрічечка до стрічечки" та Я. Степового „Утоптала стежечку". Дириґент Марія Волянська, а фортепіяновий супровід Адріяни Гельбіґ.

Три деклямації запрезентовано у різному оформленні. Поему „Сестрі" деклямувала Лариса Гумовська, а вірш Бориса Грінченка „Шевченкова могила" збірно деклямували учні „Рідної Школи".

І врешті у мальовничій сцені шість дівчат і один юнак в народних строях довкруги бандуриста рецитували поему „На розпутті кобзар сидить". Заповідала Люба Ґенсьор, а участь брали: Оксана Андерсон, Джесика Бодневич, Богдан Бодневич, Христина Рак Бравн, Леся Винарчук і Наталка Кудрик, члени Пласту і СУМА, та Степан Качурак, бандурист. Цю точку уложила і підготовила Іванна Кононів.

У музичних точках Рома Худьо, учениця Українського Музичного Інституту кляси Галі Клим, відіграла на фортепіяні три твори українських композиторів: М. Лисенка „Запорізький марш", Н. Нижанківського „Прелюдія на гуцульську тему" і М. Фоменка „Прелюдія ґіс-моль". Бандуристи Оля Холоба і Степан Качурак заспівали три пісні у супроводі бандур: „Тополя", „Встає хмара з-за лиману" і „Бандуристе, орле сизий".

Трагічним Шевченковим „Заповітом" закінчено святочну програму. До успіху концерту причинилися вчительки із парохіяльної школи св. Івана Хрестителя в Нюарку під проводом директорки Сестри Марії — Наталка Кудрик, вчителька садочку; Марія Волянська, дириґент хору; Марта Савицька, директор музичного дошкілля, Іванна Кононів, незаступима виховниця молоді і мистецький дорадник, та всі вчителі і батьки, що служили порадою і поміччю. Від Відділу УККА багато праці вложила Ірина Басняк, імпрезова референтка, а сцену оформив Федір Луцишин, колишній декоратор.

Програму виконали учні і учениці та діти садочка школи св. Івана, учні і учениці „Рідної Школи", найменші діти із музичного дошкілля, молодь Пласту і СУМА, декляматорка із православної громади, бандуристи та молоді піяністки.

Дора Рак

Мамо...

(Закінчення зі стор. 2)

Хвилину вона ще стоїть, а тоді поспішно йде геть:

— Мені пора... Діти певно голодні... Дякую вам! Коли б не ви... а тепер уже, нічим не турбуйтесь.

Христина і Нестор повертаються додому. Ідуть поволі. Бо й задуматись над чим є і втомлені трохи. І враз Христина каже:

— Ти знаєш? Ти знаєш, як дуже до серця припав мені оцей хлопчик? Дивно, але мені тепер жаль, що його вже з нами немає. Такий малий смішачок, такий милий і збиточний оцей Том, а такий безталанний...

Нестор бере її за руку і очі їхні зустрічаються у ніжному зрозумінні.

• •
•

Христина і Нестор ще не раз бачили в парку свого малюка з в'язкою моркви, але тепер він завжди був з кимось із старших. Далі непосидющий і жвавий, бігав він по стежках, вряди годи зупиняючись і розгортаючи кущі, а очі його, великі, іноді з іскрою свавілля, в той момент були сумні, бо дивилися й шукали-шукали...

Проте Христини і Нестора, здається, Том не пізнавав. Правда, побачивши їх, він приязно усміхався, але погляд його ішов до них, наче з далекої-предалекої віддалі, з-поза якої, либонь, увижалась йому мама.

„Ослав'яни" у Гартфорді

Ансамбль „Ослав'яни" відкрив свій виступ у Гартфорді, Конн., традиційним українським хороводом привітом та безсмертними Шевченковими „Думами".

Напевно більшість присутніх, які вщерть заповнили залю, чули вже виконування Шевченкових „Дум" різними хорами, під орудою більш і менш професійних дириґентів. Та спів „Ослав'ян" промовив до серця слухачів якраз не багатством хорової інтерпретації, але щирістю і переконливим переданням змісту пісні. Не можна було дивитися на їхні усміхнені молоді обличчя без зворушення. Це ж бо вони посвятили свій час і молодечу енерґію, щоб привезти нам за далекий океан подих рідних земель, гомін Карпатських гір. У своєму фолкльорному ансамблі, який складався переважно з молоді у віці від 16 до 20 років, вони попровадили нас у мандрівку по нашій далекій батьківщині, в мандрівку, яка провадила нас не у концертові залі музичних академій, театрів, але стежками забутої сільської церковці, на зелені майдани та доріжками пільними там, де маки шептали між житами. Вони відтворили нам пісні і танки з різних частин нашої землі.

У своїх танках-хороводах „Ослав'яни" неначе промовляли до нас: „Ви, земляки, в багатій країні Вашінгтона, пам'ятайте, що у нас там на далекій Лемківщині б'ються серця, сповнені любови до всього українського. Ми приїхали заявити вам, що ми живемо, працюємо і пам'ятаємо слова великого Кобзаря".

Деякі танки, що їх виводили наші гості, сягають ще дохристиянських часів в Україні. Так коло вогнищ колись наші леґіні і дівчата прихід весни звеличували та квіт папороті-щастя шукали. І нісся їх спів горами, плаями, зливався з шумом смерек і шепотом Черемоша.

На сцені хлопчина з села Мокрого з сопілкою в руках Отак Лукаш колись у Волинських лісах сопілкою чарував Лесину Мавку.

А помах топірців молодих „Ослав'ян", здавалось, попереджував присутню молодь на залі: „Уважайте, наші побратими-ровесники в Америці, щоб не дали ви себе приспати лихові лінивства і апатії. Не цурайтеся походження ваших предків.

Не забувайте про невичерпну скарбницю української народної творчости, пізнавайте її красу, черпайте силу з неї". Ах, яка ж бо незбагненно багата наша земля на народні скарби. Яку силу дає вона тим, які з покоління в покоління черпають з неї життєдайні творчі соки. Ідіть і ви до джерел рідного мистецтва, культури, рідної мови, рідного слова, а збагатієте душею!

Оксана Кузьма

ЯК ПОВІДОМИЛО СОВЄТСЬКЕ пресове агентство ТАСС, минулої п'ятниці у передмісті столиці Нагірно-Карабахської автономної области стався зудар між вірменами і азербайджанцями. Не менш як сім осіб поранені. Спочатку сутичка носила обмежений характер, однак після того, як вояки, введені в область понад рік тому, зробили кілька попереджувальних вистрілів у повітря, в бійку вмішалися до 200 осіб.

ПОСАДНИК ФРАНЦУЗЬКОЇ столиці Жак Шірак очолив церемонію відкриття пам'ятника, названого „Огонь свободи". Пам'ятник є точною копією смолоскипу — деталі нюйоркської Статуї Свободи. На думку його творців, „Огонь свободи" повинен символізувати американсько-французьку дружбу.

НЕДАВНО СТАЛО ВІДОМО про обставини інциденту з американською водневою бомбою, „загубленою" у 1965 році приблизно 80 миль від японських островів Рюкю. Представник міністерства закордонних справ Японії повідомив, що його уряд передасть американській стороні офіційний запит з приводу інциденту.

КОНЦЕРТ „РІДНОЇ ШКОЛИ" В ЧИКАҐО, ПРИСВЯЧЕНИЙ Т. ШЕВЧЕНКОВІ

Щороку по всіх наших школах і українських громадах величаво відзначаємо дату народин Великого Кобзаря України Тараса Шевченка.

Наш концер відбувся 4-го березня. Відкрив його коротким словом директор школи мгр Леонід Скорин і ведення шкільної програми віддав у руки учительки Олександри Мудрої, замість відсутньої учительки Христини Таран, яка цю програму складала.

Ні одна книжка у світовій літературі не мала такого значення, як „Кобзар" для України. Наче сонце зігрів він рідну землю теплом рідного слова.

Ведуча програмою запросила всій дітей, їхніх батьків та гостей до спільного відспівання Тарасових „Дум". І мов від дотику чарівної палички вся заля з'єдналася у спільному співі.

Я не вмію передати словами цього зворушення, коли згори дивилася на цю одну спільну родину, яку злучили слова геніяльного поета і пророка. А що ж годі могли думати наші діточки, коли бачили, що їхні батьки спільно переживали їхнє шкільне свято. Шкода тільки, що так мало батьків знаходить час, а може і охоту, щоб побути разом з дітьми і взяти участь у тих шкільних святах і відзначеннях. А наші діти самі просяться до участи в них. Вони самі приходять з вибраними віршиками і піснями та бажають виступати на сцені в окремих ролях.

В цьому році кожна кляса брала участь у поклоні Тарасові Шевченкові. І брали участь всі діти, щоб нікому не було кривди. Щоб кожна дитина була гордою. Тим більше, що цей рік є роком мови, яку школа так гарно плекає.

Учні четвертої кляси складають присягу Т. Шевченкові виконувати його заповіти.

Програму свята розпочали діточки дошкілля, які збірно виконали вірш „Про дідуся Тараса", який підготовили уч. Христя Таран і її доня та помічниця Наталка Таран. Перша кляса відрецитувала вірш „Я Шевченка поважаю", а підготували її уч. Наталка Субота і її помічник Борис Боднарук. Друга кляса уч. Марійки Мандзій виконала пісню з вправами „Із стрічками, прапорцями" при помочі уч. Орисі Покорної. Третя „б" кляса виконала монтаж „Тарасе, ми тут перед Тобою", який підготовила уч. Аня Свіца, а третя „а" спільно з четвертою виконали ряд Шевченкових пісень під диригентурою учительки мови і співу та музики Марти Стадник: „Якби мені черевички", „Зацвіла в долині червона калина", „Тече вода". Та поміж піснями її учні Йосиф Сабір, Михайло Коваль, Аня Антонович, Аля Бискош, Ярослав Ярмола, Адріяна Кашуба, Павло Свитник, Андрея Кавка виконали вірші „Ні, Тебе ми не забули". Вірш „Наша пісня" виголосили Йосиф Сабір і Наталка Глубіш. Учні четвертої кл. під опікунством уч. О. Мудрої виконали також ряд віршів окремо і спільний, цілою клясою „Дитяча присяга Т. Шевченкові" невідомого автора. „Над Дніпровою сагою" гарно відрецитував Андрійко Калін. „Зоре моя вечірняя" з великим відчуттям виконав Мішель Поливка. „Ой діброво, темний гаю" — Таня Петраш, „Червоний місяць аж горить" — Тетяна Тхорик, „Вітер віє, повіває" — Тома Антонович, а групка дівчаток з 4-ої кляси відспівала пісню „Дивлюся, аж світає". Мило було бачити, як гарно діти самі групувалися, щоб вийти впорядковано на сцену.

Присутні нагороджували їхні виступи рясними оплесками.

Передостанньою точкою програми була невеличка сценка пера Ганни Черінь „Учітеся, брати мої", яку підготовила уч. Орися Бурдяк. В ній виступили учні п'ятої кляси. В головній ролі виступив Олег Мисько, в ролі мами — Русланка Завадович, а учителем був Тарас Бойко. Ось з якою багатою програмою виступили діти молодших кляс в поклоні Великому Кобзареві.

Ведуча програмою сказала: „Ми не пропадемо без сліду, якщо наші українські родини плекатимуть і далі рідну мову і рідну пісню. Доказом невмирущости нашого народу хай буде наша молодь, народжена на чужині, яка переймає дух нації, вчиться, шукає і творить. Сьогодні поміж нами гостює молода студентка української музики, а також вже знана бандуристка Лаврентія Туркевич, яка в супроводі бандури виконає деякі Тарасові твори".

І вийшла на сцену, перший раз у нашій школі, у прекрасному волинському одязі, сіла та й спершу розповіла про давніх кобзарів і їхні думи, а згодом заспівала в роді думи: „Нема гірше як в неволі", а пізніше „Садок вишневий", якого навчилася співати від мами ще восьмилітньою дівчинкою, і „Утоптала стежечку".

Гарна поява дівчини з бандурою, її милий голос і щира розповідь мали великий вплив на нашу дітвору. Зміст концерту і масова участь школярів зробили своє. І накінець спільно проспівали ми в одни голос Шевченків „Заповіт".

На нашому концерті був присутній інспектор шкільної ради проф. д-р Роман Дражньовський.

Олександра Мудра

На Союзівці...

(Закінчення зі стор. 1)

пожвавлена праця і діяльність УСЦАК в основному проходила на терені Делегатури-Схід, де відбулися річні першенства: відбиванки, тенісу, шахів, плавання, лещатарства, ґолфа та наша найбільша в історії централі імпреза, якою була в ювілейному році 1000-річчя Хрищення України, Українська Спортова Олімпіяда у Філядельфії. Відбулися на терені делеґатури Українські Спортові Ігрища Молоді, як теж продовжували діяти Спортова Школа „Ч.Січі", спортові табори СУМ-А, Пласту та тенісовий табір на Союзівці. Поодинокі ланкові відмітили задовільну якість спортовців і дружин в плаванні, тенісі, відбиванці і лещатарстві. До них треба теж додати окремих шахістів, що поза виступами в системі УСЦАК брали участь в міжнародних шахових турнірах. Не радував світ ланкового футболу, якого старання влаштувати відповідні турніри не увінчалися успіхом. Існують труднощі зі складом наших дружин, які згідно з правилами УСЦАК не можуть брати участи в першенствах УСЦАК. Виімково успішно пройшли турніри футболу в рамках української Спортової Олімпіяди в групах дорослих юнаків, для чого проводи футбольних ланок доложили багато труду і фінансових засобів.

Фінансовий секретар відмітив, що бюджет УСЦАК в основному базується на скромних вкладках спортових осередків та вписових на турніри централі. Значну фінансову підтримку кожнорічно уділює на закуп нагород на турніри тенісу, плавання і відбиванки Український Народний Союз.

У звіті пресового референта згадано, що крім дописів, рецензій і вісток з діяльности УСЦАК він подавав вістки і коментарі в нашій вільній пресі про спорт в Україні, і головно про сучасну боротьбу спортовців і симпатиків спорту в Україні за відродження рідної мови та права спортовоі України виступати на міжнародній арені і світовій Олімпіяді самостійно.

Завершуючи звіти колишнього голови Делеґатури-Схід, референтів та ланкових, факти яких в загальному радували учасників, уступаючий голова УСЦАК відмітив сумну дійність занепаду пляновоі праці в Делеґатурах Захід і Канади. Брак представників із згаданих делеґатур на цих зборах говорить сам за себе. Дальше звітодавець відчитав офіційні листи від КУ СУМА та КПС-ЗСА, в яких були висловлені невдоволення проводів цих організацій із зміни правила на минулих зборах УСЦАК щодо участи змагунів неукраїнського походження в дружинах в першенствах централі. Дальше уступаючий голова згадав про свою участь в пленумі СКВУ та репрезентативну візиту на поодиноких першенствах УСЦАК та Українській Спортовій Олімпіяді.

В імени Контрольної комісії звітував Я. Петрик, який ствердив, що так діловодство, як і фінансова книга в порядку, усі приходи та розходи є удокументовані і тому Контрольна комісія пропонує уділити уступаючій управі абсолюторію.

Слідувала довша і хвилями емоційна дискусія, після якої збори одноголосно уділили уступаючій управі абсолюторію. На внесок Номінаційної комісії в складі: Я. Петрик, О.Твардовський, В. Гнатківський, Я. Козак і С. Коваленко, збори вибрали Управу на чергову дворічну каденцію в такому складі: М. Стебельський, голова, Я. Козак, заступник, (два дальших заступники будуть кооптовані з Делеґатур Захід і Канади), Марійка Бокало,, секретарка, О. Напора, фінансовий секретар, Р.Глушко, організаційний, О. Твардовський, пресовий; ланкові: Є. Чижович, футбол, О. Лесюк, відбиванка, Ю. Савчак, теніс, Є.Зиблікевич, плавання, д-р О. Попович, шахи, Ю. Попель, лещатарство, Ю. Храневич, настільний теніс, І. Ісаїв, Ю. Тарасюк і О. Колодій, легка атлетика, Є. Луців, ґолф. Почесні члени Управи: Р. Куціль і інж. Р. Ракочий. Рада УСЦАК: Є. Гановський, М. Шмігель і Р. Куціль. Контрльна комісія: Я. Петрик, Я. Качай і М. Бурчак.

Ще перед вибором Управи, збори, великою більшістю голосів, елімінували експериментальну зміну точки правильника УСЦАК щодо участи змагунів неукраїнського походження в українських дружинах в першенствах централі, що була прийнята на минулих зборах. Повернено до оригінальних точок правильність УСЦАК.

В кінцевих точках продискутовано і ухвалено декілька важливих внесків внутрішньо-організаційного порядку, про 3-тю Українську Спортову Олімпіяду, яку Управа затвердить після отримання просьб від спортових осередків. Ширше продискутовано і ухвалено „Звернення" зборів щодо вимог наших братів і сестер в Україні в справах рідної мови та виступів на міжнародній арені та Олімпіяді збірної України. Обширно і позитивно продискутовано теж можливості нав'язання дружніх контактів з цими українськими спортовими колами та спортовцями в Україні, які боряться за привернення українській мові державного статусу та створення репрезентацій України для виступів на міжнародній арені та світовій Олімпіяді.

Збори теж позитивно поставилися до можливості (якщо на це дозволять фінансові засоби) поїздок наших дружин в Україну та приїзду спортовців і дружин з України на змагання з нашими дружинами в ЗСА і Канаді. Прихильно прийнято запрошення українських відбиванкових дружин в Австрії щодо поїздок відбиванкових збірних УСЦАК (чоловічої і жіночої) на турне по Австралії. Тією поїздкою займатиметься колишній голова Р. Куціль.

На закінчення зборів із словом подяки за вибір та довір'я виступив новий голова М. Стебельський, який запевнив учасників, що зробить від себе усе можливе для осягнення дальших успіхів УСЦАК в її статутовій праці.

ЗВЕРНЕННЯ

Загальних зборів української Спортової Централі Америки і Канади з приводу посиленої боротьби спортовців і любителів спорту в Україні за привернення українській мові державного статусу та створення і вихід на міжнародну арену футбольної репрезентації України.

1. Загальні збори УСЦАК вповні підтримують вимоги наших братів і сестер в Україні в їх заходах щоб українська мова стала державною мовою України.

2. Українська Спортова Централя Америки і Канади, завданням якої, між іншими, є репрезентувати українську фізичну культуру і спорт на теренах свого діяння, як внутрішньо-українському, так і міжнародному, буде активно мобілізувати на них моральну підтримку для тих українських кіл, що змагають до створення і вихід на міжнародну та олімпійську арени репрезентацій України.

3. Учасники Загальних зборів УСЦАК непохитно переконані, що існує одна українська фізична культура, для дальшого існування й розвитку якої працюють віддані спортові діячі в Україні і у вільному світі та що тільки спільними силами всіх українських спортовців-патріотів та їх симпатиків можна буде здобути Україні самостійні виступи на міжнародній арені.

4. Учасники Загальних зборів УСЦАК вітають й підтримують боротьбу за належне їм право самостійно виступати на Олімпіяді і світових чемпіонатах спортовців в братніх, поневолених країнах: Білорусії, Литві, Латвії, Естонії, Молдавії, Грузії, Вірменії, Азербайджані, Узбекістані, Казахстані і інших народів СССР.

Твердо віримо, що посилена боротьба наших друзів і подруг в Україні за рідну мову і вихід на міжнародну арену українського спорту увінчається повним успіхом.

Учасники Загальних зборів Української Спортової Централі Америки і Канади

ПРЕДСТАВНИКИ ҐВАТЕМАЛЬСЬКОГО уряду, група старшин військово-повітряних сил, підтримана піхотними частинами зробила спробу вчинити державний переворот. Заколотники мали намір захопити президентський палац і помешкання міністра оборони Алєхандро Ґрамахо, однак вірні президентові Вінісіо Серезо підрозділи зупинили наступаючих. Виступаючи на пресовій конференції, президент Серезо закликав громадян республіки дотримуватися спокою, додав, що ситуація знаходиться під контролею уряду і вірних йому військових частин.